

Oponentský posudek na bakalářskou práci

ZDEŇKY JIRKŮ

*„Objektivita“ denního tisku ve výhni předvolebního boje: Rozhovory s politiky v deníku
Právo a Lidové Noviny*

Záměr a charakter předložené práce:

Vytyčeným cílem předložené práce je zjistit, zda se z hlediska výběrů politických představitelů a stran, tónu a případných dalších ideologických aspektů nějakým způsobem projevuje politická orientace vybraných českých deníků. Autorka sleduje konkrétně dva české deníky – Právo a Lidové noviny, ve kterých analyzuje rozhovory s představiteli politických stran v předvolebním období od 1. 12. 2005 až 13. 5. 2006. Zvolenou materii zpracovává kvantitativní obsahovou analýzou.

Analytické části práce s příslušným metodologickým úvodem předchází obšírná teoretická část, ve které autorka nastiňuje základní teoretická východiska nutná pro analýzu a vysvětluje základní pojmy – média jako zdroj informací, veřejný zájem a informační kvalita médií, vlivy na výběr a zpracování informací, objektivita, koncept zviditelňování, politická komunikace a volební kampaně. Na závěr teoretické části připojuje krátký úvod do historie tištěných médií.

Komentář:

Celkově lze konstatovat, že práce naplňuje vytyčený cíl a že i pro samu autorku byla jistě přínosná a objevná, jak sama upozorňuje. Navíc na pečlivém provedení práce je vidět, že jí věnovala dost času a úsilí. Ke konkrétním výsledkům analýzy lze pak těžko co dalšího dodat.

Nicméně několik výhrad bych měl k souvislosti teoretické části s analytickou, resp. ke koncepci teoretické části vůbec.

První výhrada se týká toho, že teoretická část je vzhledem ke konkrétnosti a detailnosti analýzy příliš obecná a odtažitá, což je nejmarkantnější na stručném historickém exkurzu do dějin tištěných médií. Jestliže analytická část sleduje levicovou či pravicovou předpojatost nebo nestrannost u dvou vybraných českých deníků, bylo by lze předpokládat, že teoretická část bude obšírně pojednávat např. o vývoji těchto ideových rámců u nás, protože to má svá historická a geopolitická specifika, a že se případně pokusí zproblematizovat tato „samozřejmě“ přijímaná rozlišení jako právě určitá ideologická kliše (co to vlastně dnes v Čechách znamená „být levicový“, resp. „být pravicový“), která možná již ztrácejí opodstatnění v realitě, nicméně se s jejich protikladností neustále v politických diskusích i v médiích operuje. Otevřelo by se tím i pole pro položení otázky po alternativních kritériích.

Na druhou stranu, pokud má obecnost teoretické části nějaké opodstatnění, tak mi zde schází pokus o hlubší promyšlení základních problémů, jako např. objektivita či zviditelňování. Teoretická část má v předložené práci povahu referujícího přehledu

základních koncepcí, definic či schémat, případně jejich srovnání, ale schází obsírnější rozvedení základních problémů, či kritické pojednání základů a možností převzatých koncepcí a schémat. Např. otázka objektivit médií v posledku spadá do oblasti problémů novověkého schématu subjekt-objektového poznání (a předpokladu věci „an sich“) a je ohledně historických a humanitních věd řešena od 19. století, ohledně matematizované přírodovědy pak ve 20. století a je aktuálním tématem hermeneutiky, fenomenologie a různých teorií věd. S ohledem na tento širší kontext by opět případně šlo ukázat na to, že se nekriticky předpokládaná objektivita stává součástí různých klišé, které pak buď nevyjadřují nic anebo skutečná jádra problémů zatemňují.

Mám tedy výhradu k celkové koncepci teoretické části a její přiměřenosti k analytické části, nikoli k předvedeným autorčiným výkladům, které jsou provedeny samy o sobě precizně. Výhrada je to ovšem koncepční a nezohledňuji ji do hodnocení. Předložená práce je patrně v rámci provozu daného vědního oboru vzorová a naplňuje požadavky příslušné produkce bádání, do jehož sféry zjevně nespádají filosofické otázky po jeho vlastních umožňujících předpokladech.

Celkové hodnocení:

Předloženou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou za jedna.

V Těptíně 9. června 2009

Jaroslav Novotný, Ph.D.